იმერეთი

ფასი: წლიურად 7 მ., ნახევარი წლით 4 მ., თვიურად 3 აბ. ცალკე ნუმერი ერთი შაური. წლიური ხელის მომწერელებს გაზეთის ფასი შეუძლიათ ნაწილნაწილათ გადაიხადონ. ხელის მოწერის დროს 3 მანეთი, დანარჩენი კიდევ ნაწილნაწილათ. საზღვარგარეთ წლიურად 15 მან., ნახევარი წლით 8 მან., თვიურად 6 აბაბი.

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 15 კ., უკანასკნელზე 10 კ. სხვა ადგილებიდან კვეკასის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტი ტექსტის წინ 20 კ., უკან 10 კ. სამგლოვიარო განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითოეულ სალამის 2 საათ. ღირს 3 მ. 2 საათს შემდეგ 4 მან.

კვირა, 7 სეპტემბერი

მისამართი: ქუთაისი, რედაქცია „იმერეთი“.

თფილისის ქუჩა, ფირალოვის თამბაქოს ქარხნის პირდაპირ შესახვევში. სახლი ოცხელისა.

ტელეფონი № 4.

№ 148 ყოველდღიური გაზეთი ფელიფადი მესამე 1914 წ. № 148

ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

„იმერეთი“

ახალის რედაქციით და თანამშრომლებით.

ხელის მოწერა მიიღება 1914 წლისთვის.

გაზეთის ფასი:	ერთი წლით	7 მანეთი.
	ნახევარი წლით	4 მანათი.
	ერთი თვით	3 აბაზი.
	და ცალკე ნომერის	1 შაური.

წლიური დასაკვეთი გაზეთის ფასის გადახდა ნაწილნაწილათაც შეიძლება ამ სახით: ხელის მოწერის დროს—სამი მანეთი, პირველ მაისს—ორი მანეთი და პირველ ეკენისოვესაც—ორი მანეთი. საზღვარგარეთ გაზეთი წლიურათ ღირს 15 მან. ნახევარი წლითი—8 მან., თვიურათ 6 აბაზი.

სოფლის მასწავლებლებსა და სოფლის უფასო წიგნსაცავ-საკითხველოებს გაზეთი ეთმობათ წლიურათ 7 მ., ნახევარი წლით 4 მანეთად და თვიურათ 3 აბაზთ.

ფული უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი მისამართით: Редакція „ИМЕРЕТИ“.

რედაქცია უმორჩილესათ სთხოვს თავის კორესპონდენტებს კორესპონდენციები სწერონ ქაღალდის ცალ გვერდზე გარკვევით და გაურკვეველად ნაწერი წერილები განუხილავი დარჩება. წვრილმან წერილების გამო რედაქცია არავითარ მიწერ-მოწერას არ კისრულობს.

სპეციალური წიგნის მაღაზია და წიგნის საწყობი

ძ. ქუთაისში

პონსტანტინე ივანეს ძის ოცხელისა და ამხ.

დამზადებულია დიდძალი სახელმძღვანელო და საკითხავი წიგნები საშუალო და დაბალ სასწავლებელთათვის. ბრიტანეთის წიგნის მაღაზისა, სასადხო შეიღებსა, ბიბლიოთეკებსა და სამეთოდოლოგიებ დაეთმობათ სადაკთაის პირობებში წიგნის მაღაზიის გვერდით გამართულია სპეციალური საკნელაირო მაღაზია **დ. ი. ოცხელისა**, რომელსაც მიღებული აქვს საქონელი პირდაპირ რუსეთის და საზღვარგარეთის გამოწერილ ფირმებისაგან და ამიტომ ეოველგვარ სასწავლო და საკნელაირო ნივთი ამ მაღაზიაში იყიდება

ყლიერ იაფათ

აქვე გასხნილია რეკეულების საკეთებელი საკუთარი სახელოსნო, რის გამოც მაღაზიას შეუძლია რეკეულები იქონიოს უკანდელივ და კეთდოს ზომიერ ფასით.

დაიბეჭდა და იყიდება

ოცხელისა და ამხ. წიგნის მაღაზიაში, ქუთაისში.

1. დასურათებული არითმეტიკული კრებული, შედგ. ქუთაისის სააზნ. შკოლის მასწავლებელთა ჯგუფის მიერ. ფასი 7 შაური.
2. „ცხოვრება და მეცნიერება“. სალიტერატურო და სამეცნიერო კრებული, შედგ. ქართ. სტუდენტთა და ახალგაზდა მეცნიერთა მიერ ფ. 1 მ.
3. „ეროვნული შემოქმედება“. სასალსო ლექციები ალ. ჯ—ისა ფ. 2 აბაზი

იპეჭდება და ცალე გამოვა

ახალი რუსული პირველდაწყებითი სახელმძღვანელო, მრავალთა დასურათებული, შედგ. ქართ. საზნ. გიმნ. მასწავლებელთა ჯგუფის მიერ და გ. იოსელიანის მიერ. ყრმათათვის გადმოღებული „ვეფხვის ტყაოსანი“.

ქუთაისში.

თ. ა. მთავრიოვილისა და ამხ.

წიგნისა და საკანცელარიო ნივთების

მაღაზია

აუწყებს პატივცემულ საზოგადოებას, რომ მოვავალი წლისათვის

მას დამზადებული აქვს დიდძალი **სახელმძღვანელო** ქუთაისის გუბერნიის საშვილო და დასაწყისს სასწავლებელში სახმარი, აგრეთვე საკითხავი წიგნები, რუსეთისა და კავკასიაში გამოცემული. აქვე იყიდება ყოველგვარი საკანცელარიო ნივთები, რვეულები, საუკეთესო ღირსების ქაღალდისა (თ. დ. პასკევიჩის ფაბრიკისა), კარანდაშები, კალმები, კალმის ტარები, სხვადასხვა ღირსების ფოსტისა და საწერი ქაღალდი და სხვა მრავალი საკანცელარიო ნივთები.

ბოთუმად შეადგენს ფასი დაეთმობა მორიგებით.

ვაცხადებ

ჩემ თხზულებებზე ხელის მომწერთა საყურადღებოთ, რომ მეორე წიგნის ბეჭდვა უნდა დამეწყო ამ ზაფხულს **მაგრამ, რადგანაც ამ ჟამთა წინასწარა სამხედრო ცენზურა დაწესდა, წიგნის ბეჭდვა დროებით შეგაჩერე.**

საერთო მდგომარეობის გაუმჯობესებისას ხელის მომწერლებს დაუყოვნებლივ დავაკმაყოფილებთ.

აქვე ვაცხადებ, რომ ბ-ნი ა. ციხაძე აღარ ითვლება ჩემ თხზულებათა გამომცემლათ. მას ყოველივე ანგარიში ჩამოერთვა და პირდაპირი პასუხის მგებელი მე გახლავართ.

ია ეკალაძე.

განცხადება.

ამა ათას ცხრაას თოთხმეტ წლის ენკენისთვიდან გაიხსნება ქალთა

სახელოსნო

ჭრა-კერვის სამკლასიანი სასწავლებელი,

რომელიც ქუთაისის საზოგადოებამ უკვე იცის.

მსურველთაგან თხოვნების მიღება შეიძლება დიღის ათ საათიდან ნაშუადღევის 2-მდე სოფლის კმაზის **ოლღა ლუკასის ასულის ძოკაძავილის** სახლზე. სწავლის ფასი: 1 კლასში—20, 2-ში 2 კლასში—25 და მესამე კლასში 30 მან.

მისამართი: თფილისის ქუჩა, ნაყარაძის სახლი.

ჭიათურის სამოქალაქო სასწავლებლის

სამთო ტექნიკური განყოფილება

ამით აცხადებს, რომ მისადები ეგზამენები პირველ კლასში მოხდება 15 სექტემბერს. მიიღებენ ისეთებს, რომელთაც სამოქალაქო სასწავლებელი აქვთ გათავებული, ან სხვა მისი თანასწორი პროგრამის შეოლა. გამოცდა იქნება რუსულ ენაში, გეომეტრიასა და არითმეტიკაში. თხოვნები და საბუთები მიიღება სასწავლებლის ინსპექტორის სახელზე 14 სექტემბრამდე. 5—3

ექიმი ივ. ბოკერიას

საავათმყოფო

გადავიდა ასალ ბინაზე ფოთელ სიდთან, მისეულის ქუჩაზე, კლუბის პირდაპირ. დასაწოლ ავთმეოფებს დებულობენ ეოველ დროს.

ვაჭრობა-მრეწველობის სამინისტროს უწყებაში მეოფი პირველი

საგუჰგალტრო კურსები

ნ. ვ. აბრამიანისა

(დასრულებულია 1895 წ.)

„სავაჭრო ბუჰგალტერიის სახელმძღვანელოს“ და სხვა სპეციალ. სახელმძღვანელოების ავტორისა.

ორივე სქესისთვის რადგანაც მეცადინეობა ყოველ დღე იქნება კურსებზე, სწავლა 4 თვე გაგრძელდება.

მეცადინეობა დაიწყება 15 სექტემბრიდან 1914 წ. კურსებზე სავალდებულოდ სწავლობენ: ბრეწველობის ყველა დარგის ბუჰგალტერიას. ნავთის მრეწველობასთან და ნავთის ქარხნებთან დაკავშირებით, სხვა და სხვა მეთოდით, მაგრამ სპეციალურად იტალიური ორმაგი სისტემით; კომერციული ანგარიში; კომერციული კორესპონდენციას; ვექსილისა და ვაჭრობის უფლებას—პოლიტიკური ეკონომიას; ანგარიშს ჩოტებზე და კალიგრაფიას- არა სავალდებულოდ: უცხო ენებს, სტენოგრაფიას და საბეჭდავ მანქანით ბეჭდვას. მასწავლებლები—თავიანთ საგნებს სპეციალისტები არიან, უმაღლესი განათლებით პრაქტიკულად და თეორიულად მომზადებულნი.

ინსტიტუტი სამინისტროს ნებართვით სუსტად მომზადებულთათვის კურსებთან დაარსებულია დამატებითი მოსამზადებელი კლასები: რუსული ენისათვის და ანგარიშისათვის.

კურსების პროგრამა და წესი მიეცემათ და გაეგზავნებათ მსურველთ ყოველ დროს. თხოვნები მიიღება ყოველ დღე დილის 9—11 საათამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

კურსები აწყდის სავაჭრო დაწესებულებებს თეორიულად და პრაქტიკულად მომზადებულ ბუჰგალტერებს, თანაშემწეებს, კორესპონდენტებს და კანტორის სხვა და სხვა საქმის მცოდნე მოსაცსახურეებს კურსების თავმდებობით. კურსებზე უსწავლია 2,200 კაცზე მეტს.

პირადად ან წერილობით მიმართეთ კურსების დამაარსებელს თფილისში: ნიკოლოზის ქუჩა, 22, ს. ს. ტელეფონი 744.

ჭრა-კერვის და საუცხოვო ხელსაქმის

ოკოლა მიქელაძისა

გადავიდა

თფილისის ქუჩაზე მოსიძის სახლში კანდელაკის ყოფ.

მიიღება დაკვეთა

ქალაქის ტანისამოსებისა, საცვლებისა, და საუცხოო ნაწარმოებისა ფასები ზომიერია.

მინადორა დუნდუას

ქალთა პროფესიონალური სასწავლებელი

გადავიდა

ბალახვანის ქუჩაზე, იოსებ ბაძრაძის სახლებში.

ბავშვების მიღება დაიწყება 25 აგვისტოდან. წესს იხსნება 4-ზე კლასი. აქვე არის გახსნილი საანბანო განყოფილებაც, ნინა შეიძლება მოსალაპარაკებლად დილის 9 საათ. 2 საათამდე.

ექიმი **გ. დ. ნასარიძე** დაბრუნდა და ავთმყოფების მიღება განაახლა (შინაგანი ბავშვებისა და ნერვების სნეულებანი) დილით 9—2 საათამდი თფილისის ქუჩაზე, ეზიკოვის სახლში (ქალაქის პირველ ოფთიაქის პირდაპირ).

ექიმი **გრიგოლ ალმიბაია** უკვე დაბრუნდა და განაგრძობს ავთმყოფების მიღებას ძველ ბინიაზე.

ელექტროლენის და სინათლის სამკურნალო კაბინეტი

ექიმის **გაბრიელ იოსების ძის გოკიელის** შინაგანი ნერვების და ვენერიული ავთმყოფთათვის. ავთმყოფის მიღება დიღის 9—12 საათ. საღ. 6 8 საათ. ალექსანდრეს ქუჩა, საკუთარი სახლი.

ექიმი **მ. დ. ბეთანოვი** იღებს **კანისა, ვენერიული, და სქესობრივი უძლურებით ავთმყოფთ** დილის 9—12 ს., საღამოს 5—8 ს. ოფთიაქის ქუჩა № 24 საკუთ. სახლი.

ექიმი **ს. ი. ბეგოვი** იღებს ავთმყოფებს დილის 8—12 ს. საღამოს 5—8 ს. კათოლიკების ქუჩა, საკუთარი სახლი ტელეფონი № 121 თ.

კ. უნივერსიტეტის მედიცინის

ექიმი **ვ. ი. კაკიტელაშვილი** საზღვარგარეთიდან დაბრუნდა და განაახლა (შინაკანი, ქალთა და საშარდე სნეულებანი) ავთმყოფების მიღება. საშარდე მილისა და ბუშტის ელექტროსკოპიანი შენათება (ცისტოსკოპით) ათაშნგის წამლობა 606—914, განსაკუთრებული ელექტროსნის სინათლით სამკურნალო კაბინეთი. ელექტროსნის სინათლით სამკურნალო კაბინეთი. ელექტროსნის ამბულატორია. მიღება დილის 9—12 საათ. და საღ. 5—7 საათ.

მისამართი: ქარვასლის და პუშკინის ქუჩის კუთხე, პუშკინის ფოტოგრაფის პირდაპირ.

ძ. ქუთაისში

ექიმი **ს. ა. ცეიტლინი.** კბილის და პირის ავთმყოფობა.

ხელოვნური კბილების ბაკეთება.

მიიღებს ყოველ დღე დილის 9—2 საათამდე და 4—7 საათ. საღ. ბალახვანის ქუჩა, სახაზინო პალატის გვერდით. ტელეფონი 153.

ექიმი **ი. ჩარეკეთი** ქალაქის საავთმყოფოს ორდინატორი. განაახლა კანის, ვენერიულ და სიფილისიან ავთმყოფების მიღება ახალ ბინაზე დილით 12—2 საათ. საღამ. 6—8 საათ. მისამართი: ლევაშოვის ქუჩა, ალიბეგოვის სახლში.

დოქტორი მედიცინისა, პრივატდოცენტი **ვ. პ. მოსეშვილი** ჩამოვიდა **და** ღებულობს შინაგან და ნერვების ავთმყოფებით სნეულებს დილის 8 ს.—12 ს., ნაშუადღევის 5 ს.—8 საათამდი.

გოშპიტლის ქუჩა, მოსეშვილის სახლი № 6.

ᲔᲕᲠᲝᲞᲘᲡ ᲛᲝᲛᲘ.

ᲞᲔᲢᲠᲝᲒᲠᲐᲓᲘᲡ ᲓᲔᲞᲔᲨᲘᲗᲐ ᲡᲐᲐᲒᲔᲜᲢᲝᲡᲐᲒᲐᲜ.

ᲒᲔᲛᲘᲡᲘᲡ ᲒᲐᲮᲘᲠᲕᲔᲑᲐ.

ᲙᲝᲜᲡᲢᲐᲜᲢᲘᲜᲝᲞᲝᲚᲘ. 5 ეკენისთვე. გამოცხადებულია, რომ ყველა ᲒᲔᲛᲘ, რომელიც კი ბოსფორში შედის, გაჩერებული იქნება ნაღმებ ჩაწყობილ ხაზს იქით. ᲒᲔᲛᲘ წარედგინება სამხედრო მეთვალყურეს, რომლის ნებართვითაც შემდეგ შეეძლება გაიაროს სრუტეები. სრუტეებში გავლის დროს აკრძალული ექნება ფოტოგრაფიული სურათების გადაღება.

ᲞᲠᲔᲡᲘᲡ

ᲐᲗᲘᲜᲐ. პრესა განაგრძობს აღფოთოვანებული სტატიების ბეჭდვას, რომელიც გამოწვეულია მოკავშირეთა ჯარის ბრწყინვალე გამარჯვებით.

ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲓᲐᲕᲚᲐ.

ᲛᲘᲜᲡᲙᲘ. 5 ეკენისთვე. აქ მოიტანეს ორი ჰაეროპლანი გერმანელებისა და ავსტრიელების.

ᲠᲣᲡᲔᲚᲐᲕᲘᲡ ᲯᲐᲠᲘ.

ᲞᲔᲢᲠᲝᲒᲠᲐᲓᲘ. ოფიციალური ცნობა უმაღლესი მთავარსარდლის შტაბიდან. 4 ეკენისთვეს აღმოსავლეთ პრუსიის ფრონტზე გენერალმა რენენკაფმა გერმანელების შტაბი შეაჩერა. ზოგიერთ ადგილს შეამჩნიეს მათი უკან შემოვლა და ჯარის გადაცლა. ავსტრიის ფრონტზე ჩვენი ჯარი სნიოვის, იარსლოვიცა და პერემიშლეს სიმაგრეებს მიუახლოვდა.

ᲑᲘᲚᲘᲡ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐ.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. 4 ეკენისთვე. თემთა პალატამ მიიღო ბილი, რომლის ძალითაც ერთი წლით შეჩერებული იქნება, ვიდრე ომი დასრულდებოდეს, ჰომრულისა და ეკლესიის სახელწოდებისგან განმორების ბილების სისრულეში მოყვანა ულსტერში.

ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲒᲔᲛᲘᲡᲘᲡ ᲓᲐᲗᲕᲐᲚᲘᲔᲠᲔᲑᲐ.

ᲙᲝᲜᲡᲢᲐᲜᲢᲘᲜᲝᲞᲝᲚᲘ. 4 ეკენისთვე. სულთანის პრინცების კუნძულებზე მოხდა სამხედრო გემების დათვალიერება. გემებს შორის იყო ახალი გემები: „სულთან სელიმ“ და „მედინიე“.

ᲓᲔᲞᲣᲢᲐᲢ ᲓᲘᲜᲛᲘᲜᲔᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ.

ᲠᲝᲛᲘ. 4 ეკენისთვე. რუმინიის დეპუტატა დიომინდემ „კორერედეტალიᲐ“-ს განუცხადა, რომ რუმინიის განზრახვა აქვს იტალიასთან ერთად იმოქმედოს, ვინაიდან ახლა გრძნობს, რომ იტალიისა და რუმინიის ინტერესები უფრო დაახლოებული არის ერთმანეთთან, ვიდრე ოდესმე. იტალია უნდა გახდეს ბალკანეთის დიდ ერათ და რუმინიამ კი მას ყოველივე საშუალება უნდა მისცეს ამ მიზნის მისაღწევად. დიომინდემ დაუმატა, რომ რუსეთს სურს თავისი პორტები გაუხსნას იტალიის მრეწველობას. დიომინდის სიტყვით, რუმინიის დამოკიდებულება ბულგარეთთან, სერბიასთანა და საბერძნეთთან საუცხოოა. თალაათ-ბეის მისიამ უშედეგოთ ჩაიარა. თალაათ ბეის სურდა, რომ რუმინიას ემოქმედნა ოსმალეთთან ერთად გერმანიისა და ავსტრიის სასარგებლოთ, რომელიმე გადაკრით უარყო მისი წინადადება, რომელთაც უნდოდა ბალკანეთი ხელახლათ ცეცხლისა და მახვილისთვის მიეცა.

ᲓᲔᲞᲣᲢᲐᲪᲘᲐ

ᲡᲝᲤᲘᲐ. 4 ეკენისთვე. ბულგარეთის ნაციონალური კავშირის დეპუტაციამ ინახულა ელჩი ჩეკსტონი და ბულგარელების სახელით მადლობა გადაუხადა ინგლისში ბულგარეთის საქმეების დაცვისთვის. დეპუტაციამ სურვილი გამოსთქვა, რომ ინგლისმა, რომელიც მუდამ იცავდა პატარა ერების დამოუკიდებლობას, ბოლო მოუღო ბულგარელების წყალებას და დაამყარა ბალკანეთზე საყოველთაო მშვიდობა, კვლავ, ომის დასრულების შემდეგაც, მტკიცედ დაიცავს მათ.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ.

სეფე სიტყვა, რომლის ძალითაც საპარლამენტო სესია გადადებულია, აღნიშნავს იმ მიზეზებს, რომლითაც ინგლისი აიძულეს ომი გამოეცხადებინა, სთქვა მთ პალატას ეცხადება უმაღლესი მადლობა.

ინგლისი იარაღს ხელს არ უშვებს, სანამდის თვის ღირსეულ მიზანს სავსებით არ შეასრულებსო, ნათქვამია სიტყვაში.

ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲐ.

ავსტრიის ელჩადრა, რომელიც ერთი ჯავშნიანისა და ექვსი ნაღმოსანი გემისაგან შემდგებოდა ანტივარის ყუმბარების დაშენის შემდეგ კატაროს ნავთსადგურში შეიმალა.

ჩერნოგორიელებმა, რომ სიმაგრე გოროზაზა აიღეს ავსტრიელების სამსი ჯარის კაცი აღმოჩნდა დახოცილი და მრავალი დაჭრილი, ჩერნოგორიელებმა ტყვეთ წაიყვანეს ოთხმოცი ჯარისკაცი და 2 აფიცერი.

ᲐᲦᲐᲛᲝᲡᲐᲚᲔᲗᲘ ᲐᲤᲠᲘᲙᲐ.

ოპინტონს, რომელიც გერმანიას კალონიას საზღვავს, მოულოდნელათ თავს დაესხა გერმანელთა რაზმი 250 კაცი ხუთი პოლიციელისგან შემოგარმა გარნინზონმა მათ დიდი წინააღმდეგობა გაუწია გერმანელთა რაზმის მთავარი ძალა შემდეგ თავის ტერიტორიაზე დაბრუნდა იქ მცირე რიცხოვანი გარნიზონი დასტოვა.

ᲙᲔᲗᲠᲝᲒᲠᲐᲓᲘ.

აღმოსავლეთ პრუსიაში დიდათ დაზიანდა ახლათ სოფრანგეთიდან გადმოყვანილი საკსონიის საკავალერო დივიზია.

ᲡᲐᲥᲕᲘᲠᲝ ᲡᲐᲣᲒᲐᲠᲘ ᲔᲒᲖᲐᲠᲮᲝᲡᲘᲡ ᲛᲝᲚᲝᲓᲘᲜᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ.

ᲡᲘᲛᲞᲐᲗᲘᲐ, თუ ცხადი?

როცა ადამიანი არა ჩვეულებრივს რასმე ნახავს, ან გაიგონებს, თავის თავს ეკითხება, სიმპათიაში ვარ, თუ ცხადშია.

მე სწორეთ ამ მდგომარეობაში ვიყავი, როცა სატახტო ქალაქის გაზეთებიდან გადმოთარგმნილი და ჩვენს გაზეთებში დაბეჭდილი ბ. დურნოვოს სამახარობლო სიტყვები ახალი ეგზარხოსის პიტირიმის დანიშვნის შესახებ წავიკითხე.

მე დარწმუნებული ვარ, რომ, ჩემს გარდა, სხვასაც ბევრს გაუკვირდებოდა იგი, რადგანაც ქართველის ყურისათვის ასეთი ამბავი არაჩვეულებრივი იყო.

ამ ეპოქ, როცა დურნოვოს სიტყვები ფაქტიურად მტკიცდება და ახალი ეგზარხოსის სიტყვები და მოკმედების დასაწყისიც ნამახარობლევის კვალზე მიდის, საეროთ მიგვაჩნია გავიმეოროთ იგი სიტყვები, როგორც საპროგრამო და საპრინციპო დებულებანი ივერიის წმ. ეკლესიის ბედის გამგის ეგზარხოსისა.

„რუსეთის ვვირგვინოსანმა მონარქმაო, ბრძანებს დურნოვო, აირჩია ღვიძლმთავარი, რომელიც იმდენათ მოყვარულია ივერიისა, რომ მზათ არის ქრისტეს სარწმუნოებისათვის მღიდიდებელთა და წამებულთა სისხლით მორწყულ მიწას ეამბორის.

მისი მეუფება პიტირიმი დაშორებულია ყოველგვარ პოლიტიკურ პარტიას და მართლმადიდებლურს ეკლესიაში მისთვის არ არსებობს არც ელინი, არც იუდეელი, არც მონა, არც მბრძანებელი. ქართველისათვის ის იქნება ქართველი, რუსისათვის—რუსი, ოსისათვის—ოსი და ელინისათვის—ელინი; იგი ყველასგან მოელის ნდობასა და სიყვარულს, რომ ლითაც იგი მოვალს ივერიაში, სადაც განაბორცალებს მხოლოდ საქმეზე ღვთისა და ეკლესიისა, ივერიის ეკლესია შეესაფერ სიმაღლეზე დაიყენოს“.

ეგ სიტყვები ისეთი კეთილი რუსის ნათქვამია, რომელიც 30 წლის განმავლობაში ვეშმარიტი, ძველი ქრისტიანის ენტუზიაზმით უთითებდა, ვისადმიც ჯერ იყო, რომ ივერიის ძველი და წმინდა ეკლესია რუსეთის იმპერიაში თვისი ქრისტიანული სიმართლისა, თავდადებულობისა და კეთილშობილის ტრადიციებით შეუბღალველათ შენახულიყო.

დურნოვო ხშირად იმეორებდა: საქართველოს არც სპარსელებს და არც ოსმალელებს, კავშირის ხელი მიტომ არ ჩამოართვა, რათა მამშადის ყურანით პროგრესიული ქრისტიანობის პრინციპები ერა შეეწიენა და არ შეეხუნებინა.

ჩვენც დავუმატებთ, რომ მაშინდელი პოლიტიკა ერთის თხოულობდა, სარწმუნოება და ზნეობა კი—მეორეს.

მაგრამ, რადგანაც ქართველობას **ᲯᲐᲕᲠᲘ ᲓᲐ ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ ᲒᲐᲜᲣᲧᲠᲔᲚ ᲐᲓ ᲨᲔᲛᲔᲓᲔ**, ერეკლე გერმა, ღვთისმშობლის წილხდომილი ივერიის მეფეთ ცხებულმა ჯვარის თაყვანის მცემელი რუსეთის კავშირი სწორეთ იმიტომ არჩია, რომ ჯვარის მეოხებით სარწმუნოებასთან **ᲘᲕᲔᲠᲘᲐᲡ ᲕᲔᲠ ᲐᲓ ᲓᲐᲙᲣᲚ ᲓᲐ ᲨᲔᲜᲐᲮᲣᲚᲘ ᲧᲝ.**

ამ ნაბიჯის გადადგმამ მთელი კარისკაცობა, მაღალი არისტოკრატია და მისი გულის მესაიდუმლე, სოლომონ მდივანიც კი დიდ შეცდომათა სთვლიდა: შეუძლებელიაო, უმტკიცებდა ვეზირი ვვირგინოსანს, რომ ჯალთის ერთობამ სახელმწიფოების ინტერესთა გაერთიანება მოიყოლიოსო, სარწმუნოების ერთობის გამო რუსი ქართველს ვერ შეიტკბობსო.

მას შემდეგ 100 წელზე მეტი გავიდა და დღესაც ჩვენი პუბლიკისტიკის უმეტესი ნაწილი სოლომონს ამართლებდა, ოდესღაც ერეკლეს ნაბიჯი კი დიდ პოლიტიკურ შეცდომათ მიიჩნევა.

მაგრამ დღეს კი, როცა რუსეთის ვვირგვინოსანი მონარქის არჩეული ეგზარხოსი „ქართველისათვის ქართველი იქნება“, როგორც დურნოვო ბრძანებს, და ეგ ამ ეგზარხოსისათვის ივერიის სამწყსოში „მონობა და ბრძანებლობა“ არ იქნება, —ახლა, ვამბობ, ვვიძლევეთ პირველი მ. ტ. ხლის მოსვლასავით, წინამორბედელი ნიშანი იმისა, რომ ერის მამა თითქოს არ შემდგარა და ერეკლეს მარტო სამშობლო ვვინოსობა კი არა, წინასწარ მეტყველური პოლიტიკის, შორს მჭვრეტელობაცა ხლებია.

სწორეთ ამიტომ საჭიროდ მ. მ. ჩნია—ეს წელზე მეტით ჩვენზე დაშორებული, პირველი ქართველის გულში ჩავიხედოთ და დაახლოებით მაინც ვწარმოვიდგინოთ, რა მოსაზრებით ხელმძღვანელობდა ერის საყვარელი მეფე, როცა ასეთი ღირსშესანიშნავი და თვისი ქვეყნისათვის დიდი ისტორიული აკტი შეასრულა: მეფე ქართლისა, წინაამდეგ კარის კაცთა და ვეზირების რჩევისა, თავის თავად გადა სწყვიტა.

მ. ვ. ბ. ბ. ა. ა. ა

ლონდონი.

ფრანგმა ავიატორებმა აღმოაჩინეს, რომ იმპერატორი ვილჰელმი იმყოფება ლიუკსემბურგში. მას იცავენ ულანები. ვილჰელმს თავს დასტრიალებენ გერმანიის ჰაეროპლანები, რათა დაიცვან ფრანგ ავიატორების თავდასხმისაგან.

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ.

არქიეპისკოპოზი ევლოგი მიემგზავრება გალიციის ახლად დაპყრობილ ადგილებში, სადაც განზრახვა აქვს დააწესოს საეკლესიო მართველობა. ის ამბობს: საჭიროა მოისპოს ყველი ის დაწესებულება ავსტრიელებისა, რომლებიც რუსის კულტურის წინააღმდეგ მოქმედობენ; მასთან უნდა დაიხურას ავსტრიის შკოლები და სამაგიეროთ გაიხსნას რუსული; გაიგზავნოს რუსი მოხელეები გალიციაში, რათა შეუდგენ რუსულ ენაზე საქმეების წარმოებას და აგრეთვე უნდა მოისპოს ის ავსტრიელების მიერ ხელოვნურათ შეთითხნილი სახელწოდება „რუსინები", რომლითაც იხსენებიან მცოცხენი. საჭიროა, უნიატთათვის გაადვილდეს მართველობლობის მიღება.

ᲞᲔᲢᲠᲝ�გᲠᲐᲓᲘ.

რუმინიიდან გაიგზავნა რუსეთს რუმინიის მთავრობის გამოჩენილი წევრი,— რომელმაც, როგორც ამბობენ, უნდა მოლაპარაკება გამართოს რუმინიის სამთა შეთანხმებასთან დაკავშირების შესახებ.

ᲑᲣᲥᲐᲠᲔᲡᲢᲘ.

სერბიელებმა ბულგარეთის საზღვართან მრავალი ძალას მოუყარეს თავი, ეშინიათ ბულგარელ ჯარების შესვლისა.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ.

შეერთებული შტატების მართველობა შეეკითხა ინგლისისა, რუსეთისა და საფრანგეთის მთავრობებს ზავზე მოლაპარაკების შესაძლებლობის შესახებ. მიიღო რა ყველასაგან მტკიცე უარი, ბრაინმა შეატყობინა ვილჰელმს, რომ იგი უარს აცხადებს შუამავლობაზე.

ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲔᲚᲘ ᲪᲜᲝᲑᲔᲑᲘ.

გერმანიის კომენდანტმა ჩენსტოხოვის მონაეტრის უფროსს უბრძანა კვლავ ჩასთვალოს თავის უფროსათა პოზნანის არქიეპისკოპოზი გნეზენი, რომელსაც მოვალეა მიმართოს ხოლმე მოხსენებებით.

ᲟᲣᲠᲜᲐᲚ-ᲒᲐᲖᲔᲗᲔᲑᲘᲓᲐᲜ.

ᲡᲐᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲘᲡ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲔᲑᲘᲡ ᲛᲐᲜᲘᲤᲔᲡᲢᲘ.

ფრანგმა სოციალისტებმა ერულ გედის და სემბა სამინისტროში შესვლის გამო მოქალაქეთ შემდეგის მანიფესტით მიმართეს.

მოქალაქენო, დიდი და სერიოზული მკჯელობის შემდეგ სოციალისტურმა პარტიამ გადასწყვეტა მიენდოს ერულ გედსა და მარსელ სემბას შეკრულ ახალ კაბინეტში, როგორც ფრაქციის დელეგატები ეროვნული თავდაცვის მთავრობის წევრებათ. საპარლამენტო ფრაქციის ყველა წევრებმა, მუდმივმა ადმინისტრატიულმა კომისიამ და ადმინისტრატიულმა საბჭომ გადაწყვიტეს გაიზიარონ ის პასუხისგება, რომელიც მათ თავის თავზე იდვეს.

ჩვეულებრივ დროს ჩვენ არაფრისგზით არ დავსთანხმდებოდით მიგვეღო მონაწილეობა ბურჟუაზიულ მთავრობაში, ჩვენ არ მივსცემდით მთავრობას იმ ძალებს, რომლითაც ასე მდიდარია ჩვენი პარტია, რომ მარტო მინისტრების შეცვლის საკითხი ყოფილიყო აღძრული.

მაგრამ დღეს ერის მომავალი წყდება, საფრანგეთის არსებობას საფრთხე მოელის და ამიტომ პარტიამ უყოყმანოთ მიიღო თავისი გადაწყვეტილება. მოხდა ის, რასაც ჩვენ ვგრძნობდით და ვწინასწარმეტყველებდით. ჩვენი ჯარი მართალია არ განადგურებულა, მაგრამ იძულებული იყო უკან დაბრუნ ძლიერი მტრის წინააღმდეგ. ეხლა საფრთხე მოელის ჩვენ ქვეყნის ერთ უმშვენიერეს აყვავებულ ადგილს.

საქართველო რომ ეროვნული მთლიანობა, რომელიც გულს აღფრთოვანებდა ომის დასაწყისში, ეხლა მთელის თავის ძალიერებით განხორციელდეს.

დღეს როგორც ჩვენი წარსულის სხვა დიად მოძრაბებში ერი უნდა აღსდგეს და გმირულათ განეგზავნოს თავის მიწისა და თავისუფლების დასაცავათ.

მთავრობის ხელმძღვანელის აზრით, რომ ერი აღფრთოვანდეს და სათმრთალ აღსდგეს, საჭიროა ყველას დახმარება და იქნებ ყველაზე მეტათ მათი, რომელნიც იღწვიან რა პროლეტარიატის და მთელი კაცობრიობის გასათავისუფლებათ, უფრთხილან შავბნელ დესპოტიზმს.

მთავრობის ხელმძღვანელმა ისიც იცოდა, რომ ეს ყოველთვის, როცა საფრანგეთი განსაცდელში ყოფილა, როგორც მაგალითად 1793—1870 წლებში, სწორეთ იმ პირებისთვის შრომის წარმომადგენლებისათვის მიუნდვია თავისი ბედი მთელ ერს.

დაუყონებლივ ჯერ კიდევ სანამ თვით საზოგადოება გამოსთქვამდა თავის ნებას მან მოგვმართა ჩვენ—პარტიამ უპასუხა:

ჩვენ მზათ ვართ!

აი რა აზრითა და იმედით შედიან მთავრობაში ჩვენი ამხანაგები. მათ ნათლათ შეგნებული აქვთ, რომ დიდი და პასუხსაგებია ის საქმე, რომელიც მათ უნდა შეასრულონ. უპირველეს ყოვლისა ისინი მოითხოვენ, რომ საფრანგეთმა იცოდეს სრული სიმრთლე ომის შესახებ. ისინი გაამხნევებენ ხალხს და მოამზადებენ გამარჯვებისათვის.

ისინი ეცდებიან მასის ამხედრებას, ისინი ყოველ ღონეს იხმარებენ რომ ხალხმა მთელი თავისი ძალა აამოძრაოს.

ისინი გაიგებენ, თუ რამდენი საშუალება აქვს მთავრობას რომ უზრუნველყოს პროვიანტით და იარაღით ჯარი. ისინი შეეცდებიან ეს საშუალება გამარავლონ.

ისინი ეცდებიან მთელ მშრომელ ძალას თავი შეუუყარონ და გააძლიერონ წარმოება საპირო ნივთებისა. საჭიროა მოქმედება, სულ ერთიან სამშობლოს დახსნისაკენ მიმართული, დიდი ორგანიზაციული ძალაა საჭირო, რომ უკიდურეს წერტილამდი ავამუშაოთ ნაციონალური ენერგია.

და უმთავრესი კი ის არის მოქალაქენო, რომ ჩვენი ამხანაგების მთავრობაში შესვლა სრული გარანტიაა იმისი, რომ რესპუბლიკის დემოკრატია იბრძოლებს უკანასკნელ სიხლის წვეთამდი. ჩვენი დიდ ოორსს გათვალისწინებული ქონდა დამარცხებაც კი უძლიერესი მტრისა. ამ შემთხვევაში ის მთელ იმედებს აღშფოთებულ დემოკრატიის ბრძოლაზე ამყარებდა. იგი მოგვიწოდებდა მზად ვყოფილიყავით ამ შემთხვევისათვის.

ყოველ შემთხვევისათვის ჩვენ ვალდებული ვართ სასტიკი წინააღმდეგობის გასაწევად მოვამზადოთ ხალხი, მით უმეტეს რომ მასზე დამოკიდებულია მოკავშირეთა გაბარჯვება.

აი ამ წინააღმდეგობის მოსაწყობად მოუწოდებენ ჩვენი ამხანაგები ხალხს.

დღეს არც ისეა როგორც გუშინ, როგორც მობილიზაციის ენტუზიაზმის ისე საშინელი განსაცდელის დროს, ფრანგი დარწმუნებული ვართ რომ ვიბრძვით არა მარტო, საფრანგეთის დიდებასათვის, არამედ უფრო მეტათ თავისუფლებისა, რეპუბლიკისა და ცივილიზაციისთვის.

ჩვენ ვიბრძვით რომ იმპერიალიზმისა და ოლიგარქიის საშინელებისაგან განთავისუფლებულ ქვეყანამ იგემოს მშვიდობიანობა, როცა დაცული იქნება ყველას უფლება.

აი ეს რწმენა უნდათ შეათვისონ სოციალისტ მინისტრებმა მთელ მთავრობას, ამით ისინი გაიცხოველმყოფელებენ მუშაობას. ამას ჩაგონებენ ისინი ჩვენ გმირულათ მომუშავე ჯარებს რომელშიც ეხლი ჩვენი ერის საუკეთესო ძალები არიან და თავისი შრომით და ენტუზიაზმით ისინი იხსნიან უბედურობისაგან თავის სამშობლოს და კაცობრიობის პროგრესს.

ᲝᲚᲘᲛᲐᲚᲔᲗᲘ.

სამხედრო პარტია, რომელსაც უმრავლესობა ჰყავს „ერთობისა და პროგრესის" კომიტეტში სამთა შეთანხმების სახელმწიფოებთან განხეთქილებასა და ომს მოითხოვს. უცდიან რუმინიის პასუხს, რომელსაც წინადადება მისცეს ოსმალეთთან ერთად იმოქმედოს. რუსოფილური ოპოზიცია „ერთობისა და პროგრესის" კომიტეტისა, რომელიც შესდგება ჯაყადბეისა, თალაათ-ბეისა, ჯელალ-ფაშისა, მეგვიდრე პრინც იუსუფ-იზზედინ და მის ძმა მეელიდისაგან, ყოველ ღონეს ხმარობს, რომ ოსმალეთს ომი აიცდინონ. გერმანოფილების პარტიამ უკანასკნელ ხერხს მიმართა და კაპიტულიაციები გაუქმებულად გამოაცხადა. კაპიტულიაციების გაუქმება, რომელიც ოფიციალურად ეცნო ყველა სახელმწიფოებს, გერმანოფილების აზრით, უსათუოთ ომს გამოიწვევს. კაპიტულიაციების გაუქმება უცაბათ მოხდა, რომ ხალის თვალში, ახლანდელ კაპიტეტის ფასი უფრო აეწიათ, რომელსაც ოსმალური გზეთები „დიდ კაბინეტს" უწოდებენ.

ᲠᲣᲡᲘᲡ ᲯᲔᲜᲔᲠᲐᲚᲘ ᲤᲘᲚᲘᲞᲝᲕᲘ ᲓᲐ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲘᲐᲜᲔᲑᲘ.

ბ-ნო რედაქტორო!

გთხოვთ ადგილი დაუთმოთ თქვენს გაზეთში შემდეგს ჩვენს წერილს.

27 მარიამობისთვეს ჩვენ ყველა ოფიციანტები კავკასიის რკინის გზის კურზალის რესტორანისა ვისხედით ტერასზე და ერთმანეთს უზიარებდით საკუთარ აზრებს ომის ამბების შესახებ. ამ დროს მოვიდა კურზალის გამგე გენერალი ი. ი. ფილიპოვი. ჩვენ დანახვაზე მან მიმართა რესტორანის მოიჯარადრეს ა. ა. ასტაფიევს და მოსთხოვა მას დაეთხოვეთ ჩვენ ყველა ქართველები და დაიტოვა მარტო რუსები. „რატომ გაავეთ ამდენი ოფიციანტები"?—გენერალი შეეკითხა ასტაფიევს—დათხოვეთ. აქ რუსების რესტორანია და ოფიციანტებიც რუსები უნდა იყვნენო.. ქართველები მეზობლებაო". გენ. ფილიპოვის ამნაირ საქციელზე ქართველმა ოფიციანტებმა პასუხი არ გასცეს, ხოლო ჟანდარმის უნტერ ოფიცერს აცნობეს ყოველივე ეს, რომელმაც თავის მხრით შეატყობინა ჟანდარმის პოლკოვნიკ კეიზერს და ურჩია ამასთანავე ეჩივლათ განყოფილების უფროსთან ინჟინერ ეფრემოვთან. ეს ამბავი თითქოს უბრალოა, მაგრამ დღევანდელ დროს, რომელსაც განიცდის რუსეთი, იგი დიდმნიშვნელოვანია. გენერალის სიტყვები „აქ რუსების რესტორანია, უნდა რუსი ოფიციანტები იყვნენო, ქართველები მეზობლებაო" ჩვენ ქართველებისთვის ძაან დამამცირებელია და შეურაცხმყოფელი. ბევრს ჩვენგანს ყავს ძმები, რომელებიც რუსებთან ერთად ბრძოლის ველზე სისხლს ღვრიან რუსეთზე მომდგარ ულმობელ მტრის წინააღმდეგ... ნუ თუ ჩვენ, ვინც სახლში დავრჩით და რომლებიც მზათა ვართ, თუ კი საჭირო იქნება, სისხლი დავღვაროთ რუსეთის საკეთილდღეოთ, ღირსნი არა ვართ რესტორანში ოფიციანტების ადგილები გვეკავოს?

კარგი იქნებოდა—ვიცოდეთ ჩვენ კითხვაზე გენერალი ფილიპოვი რას გვიპასუხებდა.

ქართველი ოფიციანტები. ხელს აწერს 31 კაცი.

(„ᲖᲐᲙ. ᲙᲠ." № 194).

ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲓᲠᲝᲕᲔ ᲬᲔᲠᲘᲚᲔᲑᲘ.

I.

რა შეუძლიან იფიქროს თანამედროვე ადამიანმა იმ ომზედ, რომელიც ჩვენს თვალწინ ხდება? რაშია ძალა მის დასაწყისისა, რაში გამოიხატება სიღამაზე მის დასასრულისა? ეს შმარიტება უკვე გამოცხადდა—მან უნდა მოუტანოს ევროპის ერებს თავისუფლება. მაგრამ ყველაფერი ეს ომის ბურუსშია გახვეული და მომავალი თავისუფლება მის ქვეშლში იქვარტლება. როგორც ეს შმარიტება ვერ დაბანდდება გზაში და იგი მუდამ მივა დანიშნულ ადგილას, რაგინდ დაბრკოლებაც აღუმართონ წინ, ეს თავისუფლებაც ოდესმე პირს მოიწმენდს და თვალწინ დაგვიდგება ვით სხივ მოსილი მშვენიერება, მაგრამ ამისთვის მარტო მოლოდინი არა კმარა, საჭიროა აგრეთვე უნარი მოცდისა, ვისაც მოცდა შეუძლიან, ის არას დროს არ დაიგვიანებს. და ეს მოცდა ტანჯვისა უნდა იყვეს! სამყაროში ადამიანი ბუნის შემდეგ ყველაზე უმნიშვნელო არსებაა. მაგრამ რა ტანჯვა ხდება იმ წუთს, როცა ეს უმნიშვნელო არსება იბადება. ევროპის ოცისაგან აღთქმული თავისუფლებაც ტანჯვაში დაიბადება, რადგანაც თავისუფალი ცხოვრება ერებისა გაცილებით დიდი და დიადია იგი უფრო მეტ ძალების მოკრეფას მოითხოვს, მეტს ძალების დახარჯვას, ჭეიდრე შობა თვით უუსრელეს ნაყოფისა. და ეს ტანჯვა მით უფრო მძიმე და მტკივნეული იქნება, რომ ეს თავისუფლება პირდაპირ ზრდაზნის საშოდან იბადება. ამიტომ, იგი წითელი იქნება ვით ალდგომის კვერცხი, სისხლი-ანი ვით ნაყოფი პირველის ორსულობისა. და საჭიროა არა სუფთა ხელი და აზიზი გული, არამედ უდრეკი ბაკე, მოკლებული ზიზღისა და მრეზის უნარს, რომ პირდაპირ მიბედე და ემთხვიო ამ სისხლის ნაყოფს. დეე ამ კოცნამ ბაგეზე სისხლი აღბეჭდოს, ასეთი რამ სავსებით ეთანხმება იმ შმვენიერ ეს შმარიტებას, რომ არიან ისეთი წუთები, როდესაც ადამიანები თვიანთსავე სისხლს სვამენ.

ნუროავინ იტყვის, რომ სისხლი ველურობაა, რომ ეს სამკვიდროა გაუნათლებელ წარსულისა. მშვენიერება ცივილიზაციაზედ ძველია, იგი ნაყურთხია უწინარეს ყოველთა საუკუნეთა და გაპირვებს ადრესაც ადამიანებს ერთი კულტი ჰქონდათ მშვენიერებისა, ეს იყო კულტი სისხლისა. სამშობლოს სისხლით იცავდნენ, სირცხვილს სისხლით ირეცხენენ, სიტყვას სისხლის ბეჭედით ადასტურებდნენ. როდესაც ჩვენი წინაპრები ულაშს იგლეჯნენ, ან ია სისხლი არ ამოდიოდა! ყველგან და მუდამ სისხლი იყო რათა? რათ იძლეოდნენ ადამიანები ყველაფერში სისხლს? იმიტომ, რომ სისხლი უძვირფასესია ყველა მაზედ რაც კი კაცს გააჩნია. დაქცეულს სისხლს ვეღარ დაიბრუნებ. იგი თითქოს ჩვენ დედამიწასაც უყვარს და არვის არ უბრუნებს მას, ისე იშრობს ზედ. ამიტომ საკუთარ სისხლის დაღვრა უმაღლესი კეთილშობილებაა. ასე იყო ძველად და მიუხედავათ თანამედროვე ცივილიზაციის სიფაქიზისა, ეს ჩვეულება ჩვენ დროსაც თან დაჰყვა.

ვინ წარმოიდგენდა, რომ პატარა ბელგია, ერთიანეწყვა სახელმწიფო, სადაც სამოქალაქო ქვეყნობა მახვილის ზეგრზედ კი არ იყო გამომბმული, არამედ სადაც ყველა იმას ცდილობდა, რომ ზოგს პატარა მამაძრავებელი გამოეგონა, ზოგს ელექტრონის ფანარი, ზოგს მოხერხებული რაზა და კოკაკი,—ამოდენა სისხლს დაღვრიდა, მაგრამ დადგა წუთი და ფოლადისა და რკინის ბოხჩა—ბელგია სისხლათ დაიცალა. სად უნდა ვიძებნოთ ამის მიზეზი? ღრმა პატრიოტიზმში და სიცოცხლის სურვილში, რომლის ექვივალენტი ბრძოლის ველზედ მხოლოდ სისხლია! და ბელგიამაც ყველა თავისი ქურები და აქრო, მკერდიდან საკინძი ჩამოიხსნა და ეს სისხლი უხვათ დაღვარა. არის რაღაც საშინელება იმ ტანაღდგენაში, რომელიც განიცადა ბელგიამ რამდენიმე კვირის განმავლობაში და ეს საშინელება უთავრესათ ჩვენთვის, თანამედროვეთათვის არსებობს მაგრამ წარმოსადგენათაც კი ძნელია, რა სიამოვნებით წაიკითხავენ შვილები და შვილიშვილები ლიეტისა და ნამიურის გმირებისა ამ სისხლის წვიმების ისტორიას, რამდენს მთგანს მოესურვება თვით ეთენებია ღამეები თხრილებში და ფორტების კუნძულებში და თავის ხელებით აეკუწათ ის რვა გერმანელი ულანი, რომლებიც რაღაცა მანქანებით გენერალ ლემანის ბინაზედ გაჩნდნენ და ვერ მოჰკლეს კი, თითქოს იმიტომ, რომ შემდეგ გენერალისთვის ეთქვევინებინათ: „მაპატიე ჩემო მეფეო, რომ მე ცოცხალი ვარ და ლიეტი კი არაო." განა ცოტა ამაში პოეზია, კაპრიზი ბელისა, ცოტაა დასანანებელი... მშვენიერება ომისა იმ რელიეფებში კი არ არ ისი, რომლებიც ეხლა იწერება. არა! ამ მშვენიერების განცდა ან თვით ბრძოლის ველზე შეიძლება, ან შემდეგ. და ამიტომ ომი სისხლით დაწერილ წიგნს ჰგავს. დეე, დაიღუპონ ავტორები ამ სისხლის წიგნისა, ნამდვილი ავტორებიც ხომ იღუპებიან! მაგრამ რჩება წიგნი, რომელიც საამოთ საკითხავია...

ა—ი.

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘ

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ.

გუშინ, 6 სეპტემბერს, ქუთაისის მთავრობის დაწესებულებათა ინიციატივით, ყოველად სამღვდელო იმერეთის ეპისკოპოსმა გიორგიმ პარაკლისი გადაიხადა ძლევა მოსილ რუსის მხედრობის გამარჯვებისათვის. პარაკლისს დასწრია ქუთაისის გუბერნატორი კამერიუნკერი ლ. ნ. პოტულოვი, ვიცე გუბერნატორი პოლკოვნიკი—ვენტცელი, ქუთაისის ქალაქის თავი ი. მ. ჩიქოვანი სხვა და სხვა დაწესებულებათა წარმომადგენლნი და სხვა. ყოველად სამღვდელო გიორგიმ შეაფერი სიტყვა წარმოსთქვა.

✦ მოვაგონებთ მკითხველებს, რომ ღღეს ქალაქის ბაღში გაიმართება **სახალხო სეირნობა ლატარია-ალეგრათ** ჯარში ეგზეულ ოფიცრების დამხმარე კომიტეტის სასარგებლოთ. სეირნობას მართავს საგუბერნიო კომიტეტთან არსებული ქალთა წრე. ქალთა წრემ ყოველივე ღონე იღონა, რომ სეირნობა სანტერესოთ იყოს მოწყობილი, იმედია, რომ ქუთაისის საზოგადოება განურჩევად მდგომარეობისა არ დააკლდება ამ სეირნობას და თავის წვლილის გადებით შეწყლებს მისცემს ქალთა წრეს, მოაგროვოს თანხა, რომელიც ერთიანად უმწეოთ დარჩენილ ოფიცრების საეიროებას მოხმარდება.

✦ ქუთაისის ქალაქის გამგეობამ **სახელმწიფო ხაზინიდან** ავანსი (ფული) უკვე მიიღო ჯარში გაწეულთა ოჯახების დასახმარებლათ. იმ ოჯახების წევრებს, რომელთაც ომში ყავთ გაგზავნილი მამა—ძმა, ან შვილი, მიიძ და [illegible] ბის მიღება უკვე შეუძლიათ, ეხლა ქალაქის გამგეობაში უნდა წარადგინონ თავის ვინაობის მოწმობა ბოლიციისაგან შემოწმებული.

✦ გუშინ თფილისიდან უკვე ჩამოვიდა ქუთაისის დრამატიული დასი და სეზონისთვის მზადებას შეუდგა.

✦ ჭიათურის შავიქვის საბჭო სამოქალაქო სასწავლებლის მასწავლებლებმა დადგინეს გადადგენ თავის ჯამაგირიდან ერთი პროცენტი ომში გაწეულთა დასახმარებლათ. ეს ფული გადაეცემა ქუთაისის საგუბერნიო კომიტეტს.

✦ ქალთა პროფესიონალურ სკოლის მართველს ქალ კორძაიას სამოსწავლო მთავრობამ მ ნება დართო გადაეკეთოს ტ ენ ე ბ ული სასწავლებელი მეორე რიგის ოთხ კლ ა ი ნ სასწავლებლათ, პროგრამა ზეის კურსთ.

✦ როგორც სურამიდან გვწერენ ამ ბოლო ხანს იქ ძალზე აცივდა. მოაგარაკეები უკვე წავიდენ.

✦ 5 სეპტემბერს ქალაქის გამგეობის დარბაზში შესდგა ჯარში გაწეულ ა დამხმარე საგუბერნო კომიტეტთან არსებულ ქალთა წრის კრება. კრებას თავმჯდომარეობდა ქუთაისის ვიცე-გუბერნატორი პოლკოვნიკი ვენტცელი.

✦ ქუთაისის მაზრაში ახალგაზდათა სამხედრო ბეგარის გადასახდელათ კენჭის ყრა 15 სეპტემბრიდან დაიწყება.

✦ 9 სეპტემბერს ქალაქის საბჭოს კრებაზე სპეთა შორის გაირჩევა საკითხი ხორცის ნიხრის შემცირების შესახებ.

✦ ქალაქის გამგეობასთან არსებულ ჯარში გაწეულთა ოჯახების დამხმარე კომიტეტს დღემდის 150 მანათზე მეტი არ შემოსულია. აქედან აშკარათ სჩანს ქუთაისის საზოგადოების გულცივობა. ბევრი ისეთი გაიწვიეს ომში რომ წვრილი ბავშვები დედის ამარა დატოვეს. მათ მიხედვა უნდათ და თუ საზოგადოებამ ნუგეში არ მისცა ისინი შიმშილით დაიხოცებიან. თფილისში ასეთსავე კომიტეტს ათი ათასობით შემოსდის და საჭიროებასაც აკმაყოფილებენ.

✦ 10 სეპტემბერს ოლქის სასამართლო გაარჩევს ნიკოლოზ ქველაძის, ლაზარე განდზიურელის, ნიკოლოზ ზიურინის, იოსეს კინწურაშვილის და ლევან დარციმელიას საქმეს.

ᲞᲐᲢᲐᲠᲐ ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ.

ᲒᲖᲐᲖᲔ.

(მოთხრობა მაბლისა).

მგზავრი. რათა ზიხარ აქ გზაზედ, ტალახში და სტირი?

მუშა. აგერ მესამე დღეა დავეხეტები და ამ ხნის განმავლობაში არაფერი მიჭამია. მე სრულიად მოვიქანცე.

მგზავრი. საითკენ მიდიხარ?

მუშა. [illegible]ინ, სულ წინ... მკის დროს მე ვმუშაობდი და ვმღერიდი: მოსავალი კარგი მოვიდა. პურის კონები შეკრულია და ყანის მუშობა მოთავებულია. [illegible]ხლა გაჩაღდა ლეწვა ვეებერთელა მანქანებით, ადამიანის შრომა არ საჭიროებს. მეც მოთხრეს, გაგვეცალე, ალარა ხარ საჭიროო და წამოვედი—გზაზედ ბევრგან ვარახუნე კარებზე, არსად არ გამოღებ[illegible]სად სამუშაო ვერ ვიშოვნე. აი ხომ კარგად ხედავ, ღედამიწა დაცარიელდა, მალე დასცვივა უკანასკნელი ფოთლები და მიწაც დაიფარება თოვლით, მკაცრი და მშვენერი, ვ[illegible]თარცა ქალი, თოვლი შემაწუხებელი ფრანველებისა და უსახლკარო ადამიანებისა. მე კი არ გამიჭირდა არც ტანთსაცმელი, რომლითაც შეეძლოს თავის დაფარვა, არც კერა, რომელის ახლოსაც შემეძლოს გითბობა და არც პურის ნაჭერი, რომლითაც შიმშილი მოვიკლა. რა მომლის მე? დღეს ღილით მე მოვდიოდი გზაზედ ერთად ახალგაზდა ბატონთან, მას ტომრით ოქრო მოჰქონდა. ტვირთი მისაგის მძიმე იყო და მითხრა მე: „შენ რა გოგრაც გიტყობა ზურგი მაგარი გაქეს და მხრები შენი ნაჩვევი უნდა იყოს ტვირთის ზიდვას; მოდი, წამიღიე ეს ტომარა". მე გამოვართვი და წამოვიღე. ტვირთი მართლა მძიმე იყო. მე ხმირად ვიკეცებოდი გზაში. ბატონი კი უენდად მეჯლუგუნესა მეკმდა და მომძახოდა: „ჩქარა გასწიო! მდინარის პირას, სადაც წყალი ზვი და ღრმა იყო, როგორც უფ[illegible]ერული, ბატო-

— ᲡᲐᲕᲐᲭᲠᲝ ᲡᲐᲮᲚᲘ —

Ი. ᲒᲝᲚᲙᲘᲔᲚᲘᲡ ᲝᲕ-ᲒᲘᲡ

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ.

ᲐᲛᲘᲗ ᲐᲣᲬᲧᲔᲑᲡ ᲛᲝᲡᲬᲐᲕᲚᲔ-ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲘᲒᲑᲐᲡ

ᲮᲔᲚᲐᲮᲚᲐᲓ ᲩᲕᲔᲜ-ᲛᲘᲔᲠ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘᲐ

ᲓᲘᲓᲘ ᲐᲡᲐᲠᲩᲔᲕᲘ

ᲐᲣᲪᲚᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲬᲠᲘ, ᲡᲐᲮᲔᲚᲐᲕᲐ ᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲒᲐᲠᲘᲡᲮᲝᲕᲜᲘᲡ ᲤᲐᲡᲔᲑᲘᲡ ᲮᲔᲚᲓᲐᲡᲬᲠᲐᲒᲛᲘᲐᲗ. თანახმად კოკეასიის სოოლქო მზრუნველის წინადადებისა, ჩვენ მიერ გამოცემუ დრეკულებსა ᲓᲐ ᲓᲐᲓᲔᲑᲣᲠᲖᲔ მოთავსებულია დარიგებანი თუ როგორ შეიძლება თავის დაღწევა (მალარიისაგან), მოფლა და წამლობა.

ᲓᲐᲓᲔᲑᲣᲠᲔᲑᲐ ᲛᲝᲬᲐᲤᲔᲗᲝᲗᲒᲘᲡ, რომლებიც საკ.ᲒᲘᲗᲘ მოწაფეთა მოთხოვნილებაზეა შეთანხმებული. დიდებული დამაკმაყოფილა საუკეთესო ქალაქდუნ და მიუხედავად ამისა ფასები დატოვებულია წასული წლის.

ნი გაჩერდა. „მინდა რითიმე თავი გავიართო, სთქვა მან: მიყურე, მე დავიწყებ ოქროების სროლას წყალშიო“. ოხ! შეეძახე მე: თუ თქვენ ოქროებს წყალში გადაჰყრით, მაქეს იმედი რამოდენიმეს, თუ გინდა სულ ცოტას, არ დაინანებთ ჩემთვის, რომ მე სიმშილით აღარ მოვკედ“. ბატონმა ამაზედ სიცილით მიპასუხა, გამაგდო იქით და შეუდგა მუქ მუქა ოქროების ყრას წყალში. ჰყრიდა იქ სადაც წყალი განსაკუთრებით შავი და ღრმა იყო. შემდეგ ამისა ის სიცილით გამობრუნდა უკან. გზაზედ ყველა, მდიდარნი და ღარიბნი მოწიწებით თავს უკრავდენ მას, მე კი ჯოხებით მიმასპინძლდებოდენ.

მგზავრი. რას ფიქრობ აწი გააკეთო?

მუშა. კიდეკ ვივლი მდიდრების კარდაკარ, რომ სამუშაო ვიშოვნო.

მგზავრი. რომ შენს მიახლოებაზე კარები დაგიხურონ?

მუშა. მაშინ მივმართავ ღარიბებს.

მგზავრი. რომ არც იმათ მოგცენ რამ?

მუშა. მაშინ მე ჩაუსაფრდები ხალხს გზა ჯვარედნებზე და .. დავხოცავ.

მგზავრი. კაცის კვლას ხომ ღმერთი გვიკრძალავს!?..

მუშა. ეს მართალია, მაგრამ ბუნების კანონი მიბრძანებს მეც ვიცხოვრო...

მგზავრი. ღმერთი იყოს შენი მფარველი!

კაკო დესპინეშვილი.

რაღა დროის სულგრძელოგაა?!

ხშირად მოხდება, რომ თუ ბავშმა არ იტირა, დედა ძუძუს არ აწოვებს. სწორეთ ასეა ამ დროიებით ქუთაისშიაც:

ენერგიულმა მეცადინეობამ გასჯრა, და სამინისტრომ ნება დართო გიიხსნას ქუთაისში ყველასთვის სანატრელი და ძვირფასი კომერციული (8 კლასიანი) სასწავლებელი; მაგრამ, მიუხედავათ ამისა, რომ ყველაფერი ამისათვის მზად არის, ვითომ ომიანობის მიზეზით, აგვიანებენ საქმეს, ე. ი. ხელნაწერი სასწავლებლის ახლავე გახსნას და სასწავლებელთა გარეშე დარჩენილი ბავშვების დაბინავებას. თუ ისინი ჯერჯერობით ბუკიდან გამოცვენილი ფუტკრივითა გროვდებიან, თვისს კვნესა და ტირილს არ გვიჩვენებენ, ეს სრულიად არ ნიშნავს იმას, რომ კმაყოფილნი იყვნენ თვისის ბედისა: ჩახედეთ მათ თვალებში და წაიკითხავთ დიდი ასოებით დაწერილს მალულს მგლოვიარობას მთელის ოჯახისა. ჯერ კიდევ სასწავლებელში მეცადინეობა არ დაწყებული და ეს აშვიდებს უსასწავლებლოდ მოსწავლეებს, თორემ შემდეგ სწავლის დაწყებისა, არა ერთი მოზარდთაგანი გახდება მეუამეურად: ბავშებსაც აქეთ სირცხელი-ნამუსი. ვინ არის დამნაშავე ძარღვების აშლისა?—ყველა ის, ვისაც ბავშების ქუჩურად დარჩენა არაფრად მიაჩნია; ვისაც სხვისი შვილი სხვისად მიაჩნია, და თვისად მხოლოდ საკუთარი ბედი ახარებს და სხვისი დაღუპვა წარბსაც არ შეუშლის; სხვისი შვილის უსწავლელად დარჩენა და დამნაშავება თვისდა საკეთილდღეოთ მიაჩნია. სანამ ყველაბავშებზე მზრუნველობა სერთო ვალად არ შეიქნება და ვისიმე შვილის დაგლახავება საერთო სასირცხოდ არ ჩავარდება, წინ ვერ წავიწევთ. ჩვენ საკუთარი არავინა გვყავს: ყველა მამულისშვილია და ყველა ერთგვარად თაყვან-წარულად უნდა მიეგებოს მტერს.

ერთი დიდი სარცხვინეიც ის არის ქუთაისისთვის, რომ ვერ შეველიან იმ ბავშებს, რომლებიც ხნოვანობისა და სხვა მიზეზით მოკლებული არიან მეცნიერების ტაძარს და ვინ იცის სად, ვისის გავლენის ქვეშ და რა პირობებში იკლავენ სწავლის წყურვილს! ვის მართებს ამაზე ზრუნვა, თუ არა ქალაქს?

სად არიან თვით ასობით ქუთაისის მასწავლებლები და მოზარდთა მშობლები? რას უცდიან? ვისგან რას მოელიან!

შორს სხვისი იმედები: თვისი გზა თვითვე უნდა გავიკაფოთ და მოზარდნი კვალში ჩავიყენოთ.

დღეს, როდესაც უმაღლესმა მთავრობამ ჯერ-ვერ ახსნა და კერძო პირებს უფლება მიანიჭა გახსნან ყოველგვარი სასწავლებელი, რაც საყეადური გვეთქმის? მართალია, ომით ვმიზეზობთ, ვერაფერს ხელს ვერ ვკიდებთ, ვშიშობთ და თვით არ ვიცით რას. განა ომი პირველია ქართველთათვის?— თქვე დალოცვილებო, ომში არ დაიბადეთ და არ გაიზარდეთ? ომიანობის ხანებში არ იყვნენ საქართველოს მნათობები? რაღა მოგაგონოთ, როდესაც ყველაფერს ნათლად ხედავთ!

აი, სწორეთ ახლა უნდა გამოიჩინოს თვისი ძალ-ღონე ქუთაისის ახალმა—„შკოლათა და ბავშთა მეგობრების“ საზოგადოებამ და გაუღოს ნათელს ამდენხანს დაბნეული კარები. რომელი დაბადებულია, რომ ამ საზოგადოებას უარს ეტყვის და თავის წვლილს არ მიიწოდებს, თუ რამეს წამოიწყებენ საკეთილდღეოდ მოზარდთა, განურჩევლათ სქესთა და ტომთა! რაც არ დაიწყება, არც გათავდება; მაშასადამე, ვისარგებლოთ მოულოდნელის სიკეთით და დავაარსოთ ისეთი სასწავლებელი, რომელიც ჩვენც გვატკბობდეს სულსა და გულს, და სხვასაც პირს არ წვავდეს.

ყოველ შემთხვევაში, ნუ მივივიწყებთ და ვთხოვოთ მოზარდთა წინ გაძღოლილთ, ვისაც ეკუთნის, რომ ახლავე გახსნან კომერციული სასწავლებელი ქუთაისში და იხსნან რამდენიმე სიკოცხლე ტანჯვა-საგან: წყლის ხომ მარტო ორი კლანი აი ხსნება ორი მოსამზადებელით, რომლებიც თითქმის თვითვე დაფარვენ ხარჯს, მომავალი ხომ კიდევ უფრო საიმედოა. ჩვენს სულგრძელობას მოზარდთა მდგომარეობა და სულმოკლეობა ვერ აატანს.

კ. მკურნალი.

დაბა-სოფელი.

ᲥᲐᲚᲘᲡ ᲛᲝᲐ. (შორაპ. მაზრა). ეს მთა დაშორებულია საჩხერეზე 8 ვერსით აღმოსავლეთის მხრით და საზღვრავს ს. ნონას (ოსეთი თბილისის გუბერნია). ს